

Alguns científics relacionen els efectes del somnífer amb canvis psíquics perillosos

¿Son o malson?

Una nord-americana que va assassinar sa mare no va ser jutjada per considerar els psiquiatres que la examinaren que actuà "influenciada pel consum d'Halcion".

Somnífers.

RAFA GIL

Ja fa tres anys que la nord-americana Ilo Grundberg, de 57 anys, va matar la seua mare disparant-li vuit trets de bala mentre es trobava alterada per una intoxicació involuntària, segons van dictaminar posteriorment els metges que la analitzaren. Quan Ilo Grundberg va tornar al seu estat normal va escriure una confessió escrita en la què afirmava: "Jo no la vaig matar perquè jo la estimava". Aquella nit, Ilo Grundberg havia pres, com tantes altres persones en 90 països del món, un somnífer anomenat "Halcion". Ilo Grundberg va ser arrestada però mai va ser sotmesa a judici perquè els psiquiatres determinaren que no va actuar voluntàriament sinó influenciada pel consum d'Halcion al llarg de més d'un any per consell del seu metge, malgrat que aquest medicament està aconsellat per curts terminis de temps.

Posteriorment, Ilo va començar un procés contra Halcion i la indústria que el comercialitza, Upjohn, per ser una droga

"defectuosa" i no informar de les seues "reaccions adverses i, de vegades, fatals", que ha acabat fa pocs dies amb un acord entre l'empresa farmoquímica i Ilo Grundberg, els detalls del qual són, segons informà Upjohn, "confidencials".

Actualment, Halcion és un dels somnífers més venuts arreu del món, ja que és distribuït a 90 països amb unes vendes totals de 250 milions de dòlars anuals. Només als Estats Units set milions de persones la consumeixen. A l'estat espanyol, Halcion es va introduir el 1980 i se sap que ara és ja un dels fàrmacs de la seua espècie més consumit, encara que Upjohn Farmoquímica no ens va facilitar dades sobre la seua venda per trobar-se el departament responsable en període vacacional. El consum d'aquest fàrmac és possible únicament per prescripció mèdica.

Halcion està compost per una benzodicepina anomenada Triazolam, que és un producte hipnòtic d'efecte ràpid que no comporta el cansament i l'atontament

que produeixen les drogues que s'utilitzen abans, els barbitúrics, que, a més, tenien un risc major de causar mort per sobredosi. Per això, quan Halcion va començar a utilitzar-se a principis de la dècada dels setanta, significà una revolució en el tractament dels problemes d'insomni i, amb el temps, s'ha convertit en un dels medicaments més utilitzats com a remei per a aquesta malaltia.

Després de la seua aparició als EUA, Halcion va comercialitzar-se en altres països. Bèlgica i Holanda van admetre l'entrada del somnífer al seu mercat en dosi de fins mig mil.ligram però l'agost de 1979 les autoritats sanitàries el van retirar del mercat temporalment per registrar-se "canvis psiquiàtrics peculiars" en alguns pacients que el preniën habitualment. El 1980, Halcion va tornar a ser admès però en dosi màxima d'un quart de mil.ligram amb la prohibició d'administrar qualsevol quantitat superior.

Malgrat que en l'actualitat Halcion es

La seguretat del somnífer Halcion està comprovada, segons el laboratori que el fabrica.

HAFÀ GIL

comercialitza a tot el món en comprimits de 0'25 i 0'125 mil.ligrams, el prospecte que acompanya el medicament a l'estat espanyol aconsella la dosi de mig mil.ligram si els pacients no responen de forma adequada a les dosis més baixes. Aquest consell, que si és seguit pel metge després d'una anàlisi del pacient no ha de significar cap risc, es torna un perill quan el malalt s'automedica sense consultar el metge.

Malgrat que el cas d'Ilo Grundberg no ha estat l'únic en la història d'Halcion, encara que sí el més escandalós, tant l'administració sanitària nord-americana per mig de la FDA (Administració dels Medicaments i el Menjar) com l'espanyola i tota la resta d'estats, consideren el medicament "segur i eficaç". Fonts del Ministeri de Sanitat espanyol han declarat a EL TEMPS que "no es pot plantejar la retirada d'Halcion" perquè, van afirmar, "no té efectes massa negatius".

La revista nord-americana *Newsweek* cita diversos casos de doctors que han observat efectes secundaris greus d'Halcion en pacients propis. El Doctor John Patterson, de Columbia, per exemple, va descriure en un informe de 1987 episodis de deliri, sonambulisme i amnesia en cinc pacients del seu hospital que estaven rebent una dosi de 0'125 mil.ligrams, la mateixa que conté la presentació més petita de comprimit a l'estat espanyol. Vuit anys abans, un psiquiatra holandès,

el doctor C. Van der Kreoef, ja va comprovar que els seus pacients arribaven, mentre eren medicats amb Halcion, a estats de depressió, ansietat crònica o, fins i tot, moments d'amnesia, al·lucinacions, paranoia i agressions físiques i verbals.

S'han enregistrat també altres casos d'insomnes que van actuar amb violència inusitada sense tenir cap antecedent de malaltia mental al seu historial mèdic mentre estaven prenent Halcion: una dona, a Virginia Platja, va disparar sobre el seu marit quan ell la va rebutjar; un oficial de policia de Michigan sense cap crim al seu passat va estar a punt de matar la seua dona apunyalant-la al cor. El 24 de febrer de 1984, un electricista de Battle Creek va entrar a l'apartament on es trobava la seua dona trencant la porta i la va atacar, justament tres hores després de prendre una dosi d'un mil.ligram d'Halcion (dues vegades superior a la receptada pel seu metge). L'electricista, de nom Petty, va ser acusat d'intent d'assassinat i va ser empresonat fins que va veure un reportatge de televisió on un farmacòleg, Martin Scharf, parlava dels possibles efectes d'Halcion, va contactar amb ell i amb un advocat que van aconseguir posar-lo en llibertat després d'una revisió del judici.

La delegació de Upjohn Farmoquímica a Madrid, per la seua banda, argumenta que, sent Halcion el producte més receptat en el món com a tractament de l'in-

somni, aquests casos són aïllats i no es pot assegurar que en tots o algun d'ells siga Halcion la causa directa de la reacció violenta.

L'empresa assegura que no hi ha cap dubte sobre l'eficàcia i seguretat d'Halcion, que està comprovada científicament, ja que "Upjohn ha dut a terme durant molts anys centenars d'estudis clínics sobre el producte", en els quals, explica el comunicat, "han participat els metges investigadors de major prestigi a nivell mundial i s'han controlat milers de tractaments". L'opinió de Upjohn és que la seguretat del somnífer queda prou provada també per l'acceptació d'Halcion per part dels organismes sanitaris dels 90 estats on es comercialitza, els quals, ja coneixen des de fa temps, el cas d'Ilo Grundberg i els altres descrits, i han arribat a la conclusió que és un producte segur i eficaç.

Tots els metges consultats per EL TEMPS sobre el tema van declarar que no hi ha cap medicament totalment segur i eficaç, i, en general, tots poden tenir efectes secundaris més o menys greus, depenent de cada pacient, la dosi administrada i el temps de medicació. Concretament, Halcion està indicat per a terminis curts de temps i la dosi, com també la freqüència de consum ha de ser en cada cas determinada pel metge.

Àlex Milian